

DE POSTRIJDER

ABONNEMENT

Drie maal per week 45 franks per jaar.
Twee " " " 35 " " "
Een " " " 25 " " "

En blad afzonderlijk 15 centiem.
De abonnemeten zijn vooral betaalbaar.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.
Reclamen, verzoeken en andere artikels vóór aan
of binnen in het blad : 1 fr. den drukregel.

DER PROVINCIE LIMBURG

TONGEREN, DEN 28 APRIL.

Belangrijke statistiek.

Eene belangrijke lijst is die der 76 gemeenten welke tot hertoe machtiging bekomen hebben om hunne officiële school afte schaffen en eene vrije school in de plaats aan te nemen. Deze lijst geeft de wederzijdsche bevolking op van de afgeschatte officiële en van de aangenomen vrije scholen.

Uit die cijfers blijkt dat gemiddelde 76 officiële scholen te zamen ongeveer 287 leerlingen telden, 't is te zeggen gemiddeld tusschen 3 en 4 leerlingen per school, terwijl de bevolking der aangenomen vrije scholen meer dan 10.000 leerlingen bedraagt.

Die wespreskende cijfers, welke klaar als de zon bewijzen dat er niets is vernietigd, aangezien er niets bestond, worden bevestigd in de volgende tabel :

GEMEENTEN	OFFICIELE	VRIJE SCHOLEN.
Dadizele	3 leelr.	158
Einthout	3 "	goed gevolgd.
Lophem	12 "	niet aangeduid
Zoemergem	0 "	650
Hansbeke	0 "	154
Bossières	zeer klein getal	160
Sint-Kruis	6 leelr.	191
Moerkerke	10 "	214
Poesle	0 "	60
St-Martens-Lerne	0 "	44
Wanegem-Lede	0 "	70
Zonnegem	10 "	60
Huisse	0 "	325
St. Maria-Laath.	10 "	150
Paulaathem	0 "	80
Pouques	0 "	50
Naomé	0 "	95
Lavaux Ste-Anne	0 "	72
Villers-sur-Lesse	2 "	70
Mespelare	0 "	85
Buissonville	8 "	75
Marke	0 "	70
Ruyckhoven	0 "	170
Hechtel	5 "	45
Waillet	0 "	151
Zeevergem	11 "	127
Ruten	6 "	80
Befte	6 "	46
Florée	3 "	72
Vreemde	4 "	160
Elsegem	0 "	80
Meeuwen	3 "	100
Heppen	6 "	60
Frank-Waret	0 "	100
Membruggen	0 "	123
Nieuwkerken	7 "	160
Bovekerke	6 "	115
Opbrakel	0 "	186
Zwijnaarde	4 "	186
Belle-Fontaine	0 "	niet genoemd.
Oostham	2 "	118
Rixingen	0 "	80
Noorderwyk	0 "	178
Over-Repen	8 "	70
Beeck	2 "	50
Waarloos	0 "	149
Gierle	0 "	165
Overpelt	7 "	254
Kessel	0 "	200
Geluwe	3 "	510
Rollegem	3 "	208
Groot-Spauwen	0 "	90
Opglabbeek	0 "	150
Gors-op-Leeuw	0 "	80
Marbais	14 "	300
Woesten	8 "	141
Opoeteren	0 "	90
Broeckem	4 "	509
Castelée	10 "	254
Massenhoven	4 "	50
Peer	12 "	205
Viermaal-Roodt	0 "	80
Malempre	4 "	meestal de kinderen
Otteghem	12 "	59
Berbroek	15 "	85
Exel	10 "	160
Kinroy de kinderen	v. d. onderwijzer	120
Ordange	7 "	52
Klein-Broegel	52 "	98
Lembeke	0 "	450
Veerle	1 "	170
Bure	0 "	65
Hamont	4 "	112
Vleekem	4 "	40
Achéne	8 "	schier al de kinderen.
Wommelghem	15 "	235

Te zamen 287 9759

Ziedaar nu de misdaad van den heer Thonissen ; hij heeft de kunst van alle verded- en tegenwoordige en toekomstige tooveraars overtreffende, het officieel onderwijs vernietigd, zelfs daar waar het niet bestond ; hij heeft onderwijzers, die niets te doen hadden, in beschikbaarheid laten stellen met wachtgeld ; hij heeft de gemeenten ontslagen van de onderhoudskosten eener school die tot niets diende !

De liberalen, in plaats van tegen den minister uitte vallen, zouden moeten voldaan zijn over hetgeen hij tot hertoe op dit gebied heeft gedaan. Immers, de heer Bara, in eene redevoering den 15 Juli 1884 uitgesproken heeft het bekend :

Men heeft geklaagd over de buitensporige uitgaven voor het lager onderwijs. Op dit punt ben ik van uw gedacht en ik ben de laatste niet geweest om de aandacht van mijnen gewezen kollega van openbaar onderwijs te roepen op dit punt, dat onze gemeentebesturen met lasten heeft bezwaard.

« Men is misschien te verre gegaan ! » Inderdaad men is te verre gegaan en het werk van den heer Thonissen is niets anders dan eene langzame herstelling van de rechten en de financiëlen toestand der gemeenten.

Het is daarom dat wij gelukkig zijn te mogen vaststellen dat de gansche katholieke drukpers eensgezind is om te vragen dat dit noodzakelijk werk bespoedigd en dat eindelijk recht gedaan worde aan de honderden gemeenten die de aanvraag tot afschaffing hunner officiële school hebben gedaan en welke zich in hetzelfde geval bevinden als de 76 hierboven genoemde.

Wachtgeld.

Zoo dan 76 officiële scholen zijn door het gouvernement gesloten, omdat zij maar 287 leerlingen telden. In de meeste was er 0 leerling.

Welnu, rekent men voor de 76 scholen één onderwijzer, gemiddeld met een wachtgeld van 1200 franks, en 50 hulponderwijzers met een wachtgeld van 1000 franks, dan bekomt men dat die ledige scholen aan het land kosten 121.200 frank !

Dat is, hoewel de genzerij tiert en schreeuwt, nog altijd eene schandelijke geldverkwisting, en 't mag gehoopt worden, dat ze niet lang zal duren. Moest men uitrekenen wat het genzenonderwijs in 't geheele land kost, voor de scholen die niet of te weinig bezocht worden om te open te houden, wij zouden miljoenen voor onze oogen zien flukkeren.

En zeggen, dat 's lands schatkist wordt uitgeput door den kanker van de officiële konijnkwekerij !

Maar nog eens, 't is te denken dat de wachtgelden niet al te lang zullen betaald worden : de landbouw, de nijverheid, de kleine bedienden van de post en ijzerenweg wachten op verbetering van hun lot.

Souvereiniteit van Congo.

De machtiging door den Koning gevraagd, krachtens art. 62 der grondwet, zal deze week door de Kamers worden verleend.

Zij zal gegeven worden zonder eene hevige oppositie, maar ook zonder eene groote geestdrift ; het verslag van M. Nothomb, omtrent het voorgeslagde vraagpunt, is aan de leden rondgeleed.

Met algemeene stemmen keurt de sekte, samengesteld uit MM. Osy, Bilaut, Delhougne, Loslever, Bara en Nothomb, het besluit goed ; maar wat al voorbehouding ! Wat al voorzorgen om de verantwoordelijkheid des lands hierin niet te zien betrokken worden.

De verslaggever herhaalt op ieder bladzijf dat er geene staatkundige solidariteit zal bestaan tusschen de twee landen ; dat er voor ons geene geldelijke of militaire last kan voortspuiten uit eene vereniging, die stiptelijk personeel zijn zal ; dat de Congo van zijn eigen leven, lever moet.

In den tekst door het gouvernement voorgesteld werd er gezegd : De Koning is gemachtigd het opperhoofd te zijn van den Staat in Afrika gesticht, enz.

De centrale sekte stelt voor te zeggen : « Zijne Majesteit Leopold II Koning der Belgen is gemachtigd. » Zij wil alzoo duidelijk doen zien dat de « unie tusschen de twee kronen uitsluitend » persoonlijk is, zonder dynastiek of erfelijk karakter » strijdig met hetgeen men vindt bij andere volkeren. »

Wat betreft art. 162 van het strafboek, dat de werping van soldaten verbiedt zonder machtiging van het gouvernement, het is verstaan dat dit artikel toepasselijk blijft, als zijnde gemeenzaam recht.

Het gouvernement blijft verantwoordelijk voor alles wat het zou kunnen doen of laten, opzichtsens het gebruik in den Congo-staat van ambtenaars en belgische militairen.

De nauwegeheid is zoo verre gedreven dat de woorden *creation coloniale* in het vertoeg van bewegredenen opgenomen, zekere lijsgevoelheid heeft opgewekt.

Het gouvernement heeft ze doen verdwijnen door op te merken dat er hier sprake was van eene *colonie internationale* zooals het ook verder zegt.

Het zou zeker moedelijk zijn geweest om meer voorzorgen te nemen... op het papier.

Door koninklijk besluit van den 26 April, is M. F. E. Goyens notaris benoemd te Montenaeken in vervanging van zijnen vader, ontslaggever.

De gemeenten Runkelen, Niel bij St-Truiden en Reekheim zijn ontslagen van de verplichting van hunne gemeente school te behouden, en gemachtigd om eene vrije school aan te nemen.

Paardenmarkt te Tongeren, donderdag 7 mei.

BINNENLAND

Bij koninklijk besluit van 21 april wordt de heer Vergote, thans gouverneur van Henegouwen, benoemd tot gouverneur der provincie Brabant in vervanging van den heer Dolez wiens ontslag aangevaard is.

De heer Frison lid der bestendige deputatie van den provincialen raad van Henegouwen wordt gelast voorloopig het ambt van gouverneur te vervullen.

— Men schrijft uit Antwerpen :

WERELDTENTONSTELLING. — De koninklijke familie zal op zaterdag 2 mei ten 11 1/2 ure te Antwerpen aankomen. In de tentoonstelling zal de aanspraak gedaan worden door den heer Victor Lynen, voorzitter van het uitvoerend comité. De kantate van Benoit, die waverling door de ballen en hovigen zullen het wonder van het program uit maken. De feestelijkheden zullen plaats hebben in de groote zaal der tentoonstelling waar de festivals, bloementoonstelling, enz., zullen gegeven worden. Aan het banket door de stad aangeboden, zullen ongeveer 550 genoodigden deelnemen ; onder deze, zegt de *Courrier*, Mgr Goossens, aartsbisschop van Mechelen. Het banket heeft plaats in de zaal der koninklijke Harmonie.

BUITENLAND

Frankrijk.

Gramabut, de moordenaar van mad. wed. Balterich, is vrijdag morgend gehalsrecht. Sedert zijne opsluiting in de cel der ter dood veroordeelden, het is te zeggen sedert 59 dagen, had hij dikwijls de vrees laten blijken gehalsrecht te worden. 's Nachts had hij nare dromen ; hij schoot soms wakker en riep uit : « Komt men » ? terwijl hij zich recht zette en angstig luisterde. Hetminste gerucht dat hij hoorde, jorg hem schrik aan. In de laatste dagen hoopte hij eene strafverandering te zullen bekomen. Eergisteren heeft hij het bezoek van zijne zuster en zijnen schoonbroeder ontvagen.

Op de Roquetteplaats werd 's nachts de guillotine opgericht, bij lakkellicht. Gendarmen te paard stonden rond het schavot. Dicht bij hen bevonden zich de dagbladschrijvers toegelaten om de strafuitvoering bij te wonen. Aan de uitreide der plaats bevonden zich talrijke nieuwsgierigen. Daarover bemerkte men een vijftal jongelingen die sedert drie nachten aldaar verbleven in afwachting der strafuitvoering.

Onder de nieuwsgierigen wordt geklapt en gelachen, en zelfs gezongen ! Er bevinden zich talrijke meisjes van slechte zeden onder de nieuwsgierigen.

Rond 4 ure troed de heer Deibler, de scherp-rechter, vergezeld van zijne knechten, in de gevangenis. Gramabut sliep als de bestuurder der gevangenis zijne cel heeft doen openen. « Moed, Gramabut, zegde de bestuurder ; uwe voortzetting is verworpen ; het oogeblik om te sterven is gekomen.

Gramabut is opgestaan en heeft zich stilzwijgend aangekeerd. Hij is bleek geworden, maar voor den bestuurder, de magistraten en de scherp-rechtersknechten, die hem omringden, verhoeg hij zijne ontroering. Er werd hem gevraagd of hij geene veropenbaringen te doen had. Hij heeft geantwoord : « Rien » (niets). Terwijl men zijne toilet maakte, heeft hij gevraagd om vijf minuten alleen met den aalmoezenier te mogen spreken. Dit werd hem toegestaan.

Zijn haar, dat reeds kort was, werd in den nek uitgesneden ; ook zijn hems werd aan den hals uitgesneden. Zijne armen werden hem op den rug gebonden ; ook de voeten werden gebonden, maar derwijze dat de veroordeelde gaan kon. Als maar derwijze gemaakt was, werd hij alleen gelaten met den aalmoezenier. Hij wierp zich voor den piester op de knieën. Het onderhoud was kort. Men weet niet wat hij tot den aalmoezenier heeft gezegd. Als de deur der gevangenis geopend werd en hij in de handen van den scherp-rechter werd overgeleverd, keek hij rechts en links naar de toeschouwers, die het hoofd ontdekt hadden. Zijn blik was tamelijk vast. Als hij de guillotine zag staan, werd hij doodsbled. De aalmoezenier ging achterwaarts stappende voor hem en bood hem het kruisbeeld aan.

« Moed, Gramabut, » ziede de priester. « Ja, mijnheer de Abbe, » antwoordde hij. « Denk aan God ! » Ja, mijnheer de Abbe.

Gramabut sprak die woorden uit terwijl hij het kruisbeeld kuste. De aalmoezenier omhelsde vervolgens den veroordeelde en sprak hem eene laatste maal goed in. De veroordeelde knikte hal glimlachend. Op dit oogenblik legden de scherp-rechter en zijne knechten hem op de wipplank. Een oogenblik later viel het mes.

Het stooflijk overschot van den veroordeelden werd dadelijk naar het kerkhof gevoerd, gevolgd van een piket gendarmen te paard. Op het kerkhof werd eene begraving verbeeld om te voldoen aan de wet ; dan werd het lijk naar de praktische school van geneeskunde gevoerd, om er mede proefnemingen te doen.

Als de halsrechting gedaan was, werd de guillotine losgemaakt, het mes en al de behoeftede deelen afgewassen. Dit duurde maar 20 minuten. Een der beulsknechten heeft den eener water

waarin het mes gewassen werd, in eene riool gegoten. Als de guillotine weg was en de gendarmen vertrokken waren, lag er nog wat bloed op de kasseiden. Een straatjongen is gekomen en hij heeft zijn vinger in het bloed gedoopt en de hand omhoog stekende, riep hij uit : « Dames en heeren, bloed van eenen moordenaar, wie wilt het zien ? »

De meisjes van slechte zeden schenen er genoeg in te stellen in het bloed te loopen. De gemelde straatjongen liep achter de meisjes met den bloeddode vinger vooruit en dezen lachten er mede !

De troepen begaven zich na de strafuitvoering terug naar de kazerne.

Amerika.

AMERIKAANSCHERE REPORTERS.

Sedert de dood van generaal Grant binnen min of meer korten tijd te verwachten is, bestaat er tusschen de reporters van verschillende dagbladen een echte strijd om het eerste nieuws van het overlijden te hebben.

Eenige reporters hebben dezer dagen ontdekt dat een andere reeds twee nachten in het huis van den zieke had doorgebracht. Zij verwittigden de familie, die den indringer door de politie heeft doen op straat zetten. Sedert dan mag niemand het huis meer naderen.

Een andere reporter zit dag en nacht op de verandah van een huis, van waar men uitzicht heeft op de woning van den generaal.

Een derde heeft gepoogd voor eene week al de telefoondraden der wijk te huren, om zijne mededingers van alle gemeenschap te berooven.

In de telegraafburelen liggen sedert verscheidene dagen honderden depechen, de dood van den generaal meldende, en gered om op staanden voet verzonden te worden.

Er zijn komplotten gesmeed om den loopjongen op te lichten, die met de doodstijding het huis zal verlaten.

Valt de dood 's nachts voor, dan moeten de reporters van zeker dagblad eene *faux* afsteken, om eenen anderen reporter te verwittigen, die de wacht houdt en onmiddellijk eenen « bulletijn » zal doen uitgeven.

Rusland.

Naar de mededeelingen van russische bladen, is geheel Midden-Siberie door gootkoorts aange-tast. Handswerklieden en personen die in den handel werkzaam zijn, verlaten hunne betrekkingen en families en begeven zich in de hoop rijkker buit te zullen behalen, over de grenzen en naar « Nieuw-Californie » gelijk het nieuw goudland door het volk wordt genoemd.

Aan den rechteoever van den Amoer heeft men reeds over vele jaren sporen van goud gevonden, maar de Chinezen, tot wier grondgebied dien oever behoort, sloegen geen acht op die ontdekking. Pogingen die door de russische goudgravers werden aangewend hadden geen resultaat omdat de grond in de nabijheid van de ader zoo moeras-sig is, dat die het gewicht van eenen mensch niet dragen kan.

In den afgelopen winter mocht het aan russische arbeiders gelukken, tot de ader door te dringen en met wassen te beginnen, en de uitslag overtrof alle mogelijke verwachtingen.

Ten einde de orde te handhaven hebben de arbeiders een bestuur gekozen en zelfs eene reche-bank ingesteld. Het hoofdbestuur bevindt zich naar gemeld wordt in handen van twee onthuchte stralgevangenen.

Hetgeen gevonden wordt, wordt onder de gezamenlijke arbeiders verdeeld en ieder hunner verdient, volgens de berichten, 55 tot 40 roebels per dag. De verdiensten zouden nog grooter zijn, wanneer het goud niet, ten gevolge van de heers-chende geldschaarste, tot spijtrijzen werd vercocht.

Zweden-Noorwegen.

Een duitseh geleerd, die aan de hoogeschool van Upsala de scheikunde onderwijst, heeft na lange studie, een middel gevonden om levende personen te doen bevriezen en ze een paar jaren lang in bewausteloozen toestand te houden om ze daarna weer bij te helpen. Daar niemand zich aan de kuur schijnt te willen onderwerpen, heeft professor Grusselbach zich tot het zweedsche gouvernement gewend met verzoek om met zijne uit-vinding eene proef te mogen nemen op een of meer ter dood veroordeelde gevangenen.

Politiek overzicht

(Laatste Tijdingen.)

Men meldt uit Londen dat de oorlog tusschen Engeland en Rusland aanstaande is. De czar zou naar Moscou vertrokken zijn om eene verklaring aan het volk te doen.

Nieuwe slag op de Afgaansche grenzen.

Een nieuw gevecht heeft op de Afgaansche grenzen tusschen de Russen en de Engelsen plaats gehad. De Russen zijn verslagen geweest en hebben duizend man verloren.